"I hear of Sherlock everywhere"

Sherlockiana

MEDDELELSER FRA

SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK

THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

Nr. 2, 2004 * 49 Aargang * ISSN 0902-0330

Redaktør:
Mia Stampe Lagergaard,
Hellebækgade 19, 3.tv., 2200 Kbh. N
E-post: ams@gfy.ku.dk

Redaktionen bestod desuden af:
May Christiansen, P.J. Snare

Præsident:
Bjarne Nielsen, Sherlock Holmes Museet,
Egebjergvej 206, 4500 Nykøbing Sj.
E-post: sherlockiana@nielsen.mail.DK
Tlf: 5991 2668

Skatmester:
Alvin Andersen,
Bogtrykkervej 41, 2400 Kbh. NV

Girokonto: 6 08 70 86

Redaktionen i sommervarmen

"The Press, Watson, is a most valuable institution" (SIXN)

Ja, tænk! Så blev det virkelig sommer. Endda i en grad, så det behageligste sted at opholde sig på arbejdet er i printerrummet, som har tempeturstyret aircondition. Ved det mindste tegn på overophedning vil det elektroniske system gå i gang med at undersøge sagen, og sætte ind med behørig køling. Som Sherlockianer kan man kun glæde sig over, at firmaet, der producerer disse temperatur-overvågnings-anlæg, udviser et godt kendskab til god litteratur, idet de har opkaldt den centrale styringsenhed efter the Master himself ! Når bladet først har forladt den varme printer, vil læserne kunne underholde sig med referat fra galopløbene i Aalborg, diverse indbydelser og flere gode artikler om hhv. de geografiske lokaliteter i Conanen, Holmes' og Watsons London, der var langt fra den idylisering, vi ofte tillægger victoriatiden, samt et ikke-conanisk bidrag i form af en analyse af en af den litterære agents andre bøger, nemlig The Captain of the "Polestar." Desværre har vi også måttet tage afsked med Leif Bach, som bliver mindet under "Stand with me here upon theterrace..."

Læs i dette nummer:

- Rettelse til referatet fra Aarsmødet
- Referat fra Silver Blaze (Bjarne Rother Jensen)
- En hyldest til Henry Lauritzen
- En indfaldsvinkel til Sherlock Holmes (Hanne Lindgaard Jensen)
- På rejse i Holmes' og Watsons London (Bjarne Rother Jensen)
- The Shirt-Cuff Notes
- Some reflections on *The Captain of the "Polestar"* (Jan Heinemann)
- Conanens lokaliteter (Jørgen Frørup)
- Rejse til Schweiz
- "Stand with me here upon the terrace..," Leif Bach (Aage Rieck Sørensen)

Temperaturovervågning i printerrummet, hvor Sherlockiana trykkes.

Sherlockiana i år 2004:

You will first make a note, Doctor, of the paper and the date. (REDH)

Deadlines:

Nr 1:	15. februar
Nr 2:	15. juni
Nr 3/4:	15. oktober

Indlæg til Sherlockiana:

Format:	Helst på elektronisk form (diskette, CD eller pr. e-post), men er dette ikke muligt, kan vi sagtens skanne billeder og maskinskrevet tekst.
Adresse:	Mia Stampe Lagergaard, Hellebækgade 19, 3.tv., 2200 Kbh. N.
E-post:	ams@gfy.ku.dk

Rettelse til referat fra Aarsmøde og Generalforsamling 10. januar 2004

Redaktionen beklager, at referatet fra Aarsmødet, der blev bragt i forrige nummer, ikke var helt fyldestgørende. Blandt de ting, der uddeltes til gæsterne, var - udover det allerede nævnte - en CD, og tilhørende teksthæfte, udgivet af The Cimbrian Friends of Baker Street. CD'en indeholdt 2 digitaliserede udgaver – en renset og en original - af en radioudsendelse fra Statsradiofonien i 1951 med Sherlock Holmes Klubben i Danmark.

Præmieoverrækkelse i historiske omgivelser

Af Bjarne Rother Jensen

"Fem til fire imod Silver Blaze!" lød bookmakernes råb nede fra væddeløbsbanen. "Fem til fire imod Silver Blaze!"

Det var store præmiesummer, der i år var på spil i de to traditionsrige galopløb Silver Blaze Sweepstakes og Professor Moriarty Memorial på Aalborg Væddeløbsbane mandag d. 17. maj.
I Silver Blaze-løbet var præmiesummen på 25.000 kr., og i Professor Moriarty-løbet var summen 16.000 kr.

I Silver Blaze-løbet så det hurtigt ud til, at hesten Grand Five, redet af Le Tølbøll, ville være den sikre vinder. Men hest og rytter økonomiserede ikke med kræfterne, og i det sidste sving strøg Affarati, redet af Louise Møller, og Gold Winner, redet af Kristina Kanstrup, forbi. The Barnsley Chop redet af Bettina Wilson kom ind på en tredie plads. Et løb med stor spænding. Selv efter løbet ved den obligatoriske opstilling til fotografering havde spændingen ikke helt lagt sig. Sherlock Holmes klubbens præsident og vinderhesten stressede hinanden, så banens fotograf måtte tålmodigt vente, til der faldt ro over gemytterne.

Overrækkelse af præmien for Moriarty Memorial.

Professor Moriarty-løbet rides på en kortere distance end Silver Blaze. Løbet blev afgjort i et tæt opløb, hvor hesten Cut De Triomphe, redet af Bettina Wilson, vandt foran hestene Minali, redet af Le Tølbøll, og Sky Walker, redet af Lea Olsen.

I år overrakte Sherlock Klubbens præsident præmierne i nyindrettede lokaler, der ligger i sammenhæng med hestestaldene. Opholdsrum og stalde er indrettet i et par gamle flyhangarer, som blev opført på foranledning af de tyske besættelsestropper under 2. Verdenskrig. Opholdsrummet var fyldt, og der var ikke siddepladser til alle. Galopforeningens formand Kresten Skovmand takkede Sherlock Klubben for fremmødet, som er helt i stifterens Henry Lauritzens ånd. Sherlock Holmes klubbens præsident glædede sig over den stadig store interesse for løbene og takkede banen for at videreføre løbene efter Henry Lauritzens død. På foranledning af præsidenten rejste alle sig og skålede for Henry Lauritzens store arbejde for Sherlock Klubben og Aalborg Væddeløbsbane.

Overrækkelse af præmien for Silver Blaze

The Cimbrian Friends of Baker Street havde traditionen tro fremstillet en folder med de tidligere resultater fra de to løb. Den blev uddelt til hesteejere og jockeyer, som altid med stor interesse mindes tidligere løb, heste og jockeyer.

Det var en stor og traditionsrig aften på Aalborg Væddeløbsbane. Da præsidenten og undertegnede på vej mod en pot billard stille kørte forbi banen, der nu lå mørk i aftenlyset *"lød bookmakernes råb nede fra væddeløbsbanen. "Fem til fire imod Silver Blaze!".*

En hyldest til Henry Lauritzen

Lørdag d. 28. august afholder The Cimbrian Friends of Baker Street deres årlige møde åbent for samtlige medlemmer af Sherlock Holmes Klubben. Ved mødet vil Cimbrerne hædre Henry Lauritzen, som i mange år var redaktør af Sherlockiana samt præsident for Sherlock Holmes Klubben. Lauritzen var desuden free-lance tegner og medstifter af The Cimbrian Friends of Baker Street.

Medlemmerne samles kl. 12.00 hos Bjarne Rother Jensen på Højbovangen 24, 9200 Aalborg SV. Vi vil her indtage en frokost, inden vi begynder på dagens program. Efter frokosten vil Aage Rieck Sørensen tale om Henry Lauritzen som person. Bjarne Rother Jensen vil tale om Lauritzens litterære virke. Herefter vil selskabet begive sig på en kort tur til Henry Lauritzens tre bopæle i Aalborg. De ligger alle indenfor en afstand af ca. 20 minutter til fods. Jens Byskov Jensen har efterforsket disse adresser og vil knytte et par bemærkninger til hver adresse.

I bedste Nero Wolfe-stil vil middagen blive indtaget på Restaurant Pascal. Middagen består af en spændende tre-retters menu, og prisen er 245 kr. Denne pris er mødets eneste udgift for deltagerne. Rieck Sørensens inviterer deltagerne på aftenkaffe i deres hjem. Aage Rieck Sørensen har lovet at fremvise interessante effekter med relation til Henry Lauritzen, bl.a. originaltegninger af Lauritzen.

Mødet forventes afsluttet omkring midnat, og tilmelding er nødvendig til Aage Rieck Sørensen på tlf. 98175786. **Tilmeldingsfristen** er forlænget (i forhold til tidligere annoncering på hjemmesiden og udsendt e-mail) til **d. 14. august.**

En indfaldsvinkel til Sherlock Holmes

Af Hanne Lindgaard Jensen

Her i skrivende stund må jeg nok erkende, at jeg altid har haft en meget entusiastisk fascination af den engelske kriminallitteratur. Jeg har alle dage været lidt af en læsehest. Enid Blyton's "De Fem"-bøger var med til at fylde reolerne i børneværelset. Jeg er opvokset i et familiekollektiv i Albertslund, hvor vi havde en stærk tilknytning til naboerne. Nabokonen læste med stor begejstring Agatha Christie-romaner, og hun undlod ikke at inddrage mig i den spændende krimiverden. I mellemtiden var jeg selv begyndt at læse Dorothy L. Sayers, så vi etablerede hurtigt et lille velfungerende privat og indbyrdes udlån. Fjernsynets sendetid var blevet mere omfattende, og det betød bl.a., at Sherlock Holmes-serien gjorde sit indtog. Jeg mindes stadig tydeligt, hvordan vi alle sad klumpet sammen foran fjernsynet og lod os rive med i åndeløs spænding.

Den høje, slanke, mørkhårede og piberygende mand gjorde dybt indtryk på mig. Hans kolde og klare hjerne kunne til enhver tid analysere og opklare forbrydelser, som andre nødtvungent havde opgivet. Jeg udviklede en særlig interesse for denne meget specielle mandsprofil. Man skal nok være drevet af sin gerning som et andet urværk for at kunne leve, som han gjorde. Den kendte og berømte detektiv lod kun få trænge ind i sit privatliv. Her tænker jeg selvfølgelig først og fremmest på hans gode, nære og trofaste følgesvend, Dr. Watson.

Dr. Watson har unægtelig en særlig indlevelsesevne og forståelse for den personlighed og det sindelag, der er så karakteristisk for Sherlock Holmes. Hans forhold til kvinder må nærmest betegnes som noget, han har overladt til andre. Sålede forbliver hans forhold til kvinder udelukkende af professionel karakter. En enspænder-natur der afskyr og hader selskabelighed, og som får sine kun sparsomt forekommende sociale behov dækket gennem sit virke som den berømte og velrenommerede mesterdetektiv.

I 1985 blev jeg ansat som fængselsbetjent ved Statsfængslet i Vridsløselille. Her kom jeg for alvor til at arbejde med de mangeartede psykologiske profiler. Forståelsen for og indlevelsesevnen omkring den psykologiske profil har som regel en afgørende betydning for opklaringsarbejdet sammenholdt med en velkvalificeret efterforskning. En lige så stor betydning har det for et afsoningsforløb. Det er vigtigt at kunne sætte sig i gerningsmandens sted for på den måde at skærpe og styrke sin egen indsigt. Doyle skildrer så glimrende betydningen heraf. Det endda på trods af de stærkt forældede kriminologiske teorier fra den tid.

Jeg kan ikke læse blot en af Sherlock Holmes-historierne uden at tænke tilbage på eksempler eller episoder fra mit tidligere erhverv. Nok er der sket en rivende samfundsudvikling, og naturligvis er vi mennesker blevet påvirket af strømninger og ændringer i samfundet, men det er stadig de samme årsager, der driver en person til at begå kriminalitet.

Jeg er dybt fascineret af, at så gamle romaner stadig bærer en vis aktualitet. Doyle har nok på en eller anden måde været forud for sin tid. Endelig har det gang på gang været en slående oplevelse at konstatere, at Doyle ofte skriver lige så meget mellem linjerne som på linjerne. Sherlock Holmes-historierne giver en særlig form for mæthed, når bogen sættes på plads i reolen igen. Når dette er gjort, går jeg altid selv derfra med en ny i hånden.

På rejse i Holmes´ og Watsons London

Af Bjarne Rother Jensen

Jeg er bogsamler. Jeg er bogsamler på godt og ondt. Jeg lider af glæden ved at holde en førsteudgave i hænderne, bevæge fingrene blidt over omslaget, dufte støvet fra dens lange rejse til min bogreol, snuse dens historie, drømme om at kende dens hemmelige vandring. Jeg er den lykkelige ejer af en førsteudgave. En "rigtig" førsteudgave fra tiden, da Holmes og Watson praktiserede deres hverv. Tænk, at denne bog har forladt trykkeriet i London på deres tid. Når jeg lukker øjnene, kan jeg ligefrem lugte Londons tåge. Høre lyden fra hestenes hove og indsnuse historiens duft fra byen, hvor de arbejdede og fik de mange oplevelser.

England var på Holmes´ og Watsons tid et land i rivende forandring og var Europas største industrimagt. Det industrielle gennembrud kom under victoriatiden. Den store befolkning og det vældige koloniimperium var basis for en stor emigration og urbaniseringsgrad. Det var selvdisciplinens tidsalder. Dybtliggende religiøse strømninger bidrog til dette ideal. Litteraturen var præget af sentimentalitet, selvretfærdighed, hykleri og snerperi, men stræbte også efter værdighed, fremskridt og ædle følelser.

I 1878, da Watson fik sin doktorgrad, var Englands udenrigshandel større end Tysklands, Frankrigs og Italiens tilsammen, og tre-fire gange så stor som USAs. Den herskende klasse grundlagde enorme rigdomme på denne baggrund. Men det var ikke et London, hvor guldet flød i gaderne, Holmes og Watson mødte. Det var...

> *"...vel nærmest kun tyngdeloven jeg adlød, naar jeg lod mig tiltrække af det kraftcentrum, der hedder London – denne vældige slamkiste, der med uimodstaaelig magt suger alle det britiske verdensriges omstrejfere og lediggængere til sig." (Stud p. 38)*

Charles Dickens

Det var fra disse mennesker, som Holmes og Watson her mødte, at denne enorme rigdom stammede. Disse mennesker sled sig halvt eller helt ihjel under umenneskelige forhold i Englands forslummede fabriksbyer.

Men før Watsons optegnelser (hvor disse beskrivelser bestemt ikke er den bærende del) er det hos forfattere som Dickens, Disraeli og Mrs. Gaskell, man kan møde beskrivelser af disse fabriksbyers helvede. I 1833 kommer den lov, der begrænser kvinders og børns arbejdstid til ti timer om dagen. I modsætning til tidligere perioder, hvor drama, lyrik og poesi var mere fremherskende, var romanen på det tidspunkt, som følge af stigningen i læseevnen, den herskende litteraturform.

De fleste romaner var moralsk tilpasset højtlæsning i familien. Det kønslige samliv hørte til områder, som de victorianske romanforfattere vanskeligt kunne beskæftige sig med. Kvinden var ren og kønsløs. Kønsakten var dyrisk, og den victorianske mand var rationel og fordømte en handling, der ikke var underlagt fornuften. I den victorianske moralkodeks fandtes to typer kvinder. De gode kvinder, der ikke havde smag for det seksuelle, og de slette kvinder, der havde. Men der eksisterede et lag under denne moralske overflade. Watson antyder i *Skandale i Bøhmen,* at det gode og det slette ikke er to uforenelige størrelser. Gennem fortællingens femme fatale Irene Adler beskriver Watson en fascination af denne dobbelttydighed. Trods det, at kongen af Bøhmen står umiddelbart før sit bryllup med en anden, udbryder han:

> *"Åh! Om hun dog blot havde været af samme byrd og rang som jeg selv! Hvilken dronning var hun ikke blevet! – Efter dette lidenskabelige udbrud sank han tilbage i dyster tavshed og blev siddende sådan....." (Scan p.28)*

Holmes beklagede, at han ikke havde formået at løse opgaven helt, og Irene Adler dermed ikke fik sin moralske straf. Men kongen affærdigede Holmes og tilbød ham en smaragdslangering. Holmes svarede:

> *"Deres Majestæt ejer noget, som jeg ville sætte endnu højere pris på," sagde Holmes.*
> *De behøver blot at nævne, hvad det er.*
> *Fotografiet der.*
> *Kongen stirrer på ham med utilsløret forbavselse.*
> *Irenes fotografi! Udbrød han." (Scan p. 31)*

På overfladen blev tabuet udvidet mere og mere. Tingene måtte ikke nævnes ved rette navn. Ord som skøge og utugt blev usømmelige, selv om de er brugt i biblen. Ord, der kunne forbindes med seksualitet, ekskrementer, med legemet i det hele taget, bekymrede. Snerperiet gik så vidt, at lægens kvindelige patienter viste på en dukke, hvor de havde ondt.

Men at skjule ting og områder, tjener til at fremhæve dem. Victoriaperioden var besat af det seksuelle. Trods alle love for at forhindre obskønitet frembragte victorianerne en hidtil uset mængde pornografi. Den victorianske pornografi var gennemsyret af sado-masochisme i modsætning til det 18. århundredes pornografi, der indeholdt menneskelig varme.

Victoriatidens negative følelser over for kvinder blev ført over på de prostituerede, som fik samme rolle som middelklassens hekse. De blev dog ikke brændt på bålet, men man sikrede, at havde kvinden "fejlet" en gang, kunne hun ikke genvinde respekten.

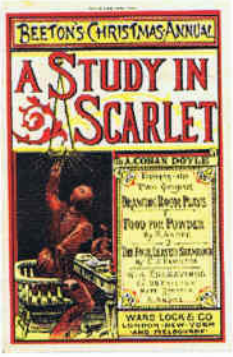

"Var gaden ogsaa tom for mennesker paa det tidspunkt?
Det var den, ja - i hvert fald hvad ordentlige mennesker anbelanger" (Stud p. 80)

Ifølge Londons politichef[1] var der i 1839 ca. 7000 prostituerede i London. Der fandtes 933 bordeller og 848 berygtede huse. Befolkningens størrelse var på dette tidspunkt ca. to millioner.
Denne beskrivelse af victoriatiden kan virke paradoksal, hvis man kun dømmer perioden ud fra romanerne. Men livet på gaden og "livet" i litteraturen svarede ikke til hinanden. Londons gader og parker vrimlede med folk af begge køn, der tilbød denne serviceydelse. For at forstå dette moralske skisma må man se på perioden før victoriatiden.

Ved indgangen til det 19. århundrede anførte den evangelistiske kirke et felttog, der dels var baseret på en fornægtelse af seksualiteten, men i lige så høj grad var en kamp mod den spontane tanke. Værdighed og alvor skulle afløse kådhed og spøgefuldhed. Folk accepterede i vid udstrækning den nye moral. En overgang var flere forlystelsessteder lukkede, og teatrene stod tomme. Selv sportsområder som fodbold, brydning og bueskydning blev opgivet. En holdning, der holdt til midten af det 19. århundrede. I 1793 proklamerede Evangelical Magazine, "at alle romaner stort set er redskaber for afskyelighed og ødelæggelse". Det ville være klogt af forældre at kræve betingelsesløst, at deres børn ikke måtte læse romaner. Joshua Collins skrev: "det er yderst tvivlsomt, om nogen slags opdigtet beskrivelse bør gives ungdommen i hænde." Biblen blev læst for pålydende, og Guds straf var uundgåelig for folkets synder. Opfattelsen var, at kvinden var underlagt manden, hun var syndens kilde og hendes lod var underkastelse, ærbarhed og hårdt arbejde.

I middelalderen havde kirken stærkt fordømt det seksuelle, men havde ikke problemer med at kalde tingene ved deres rette navn. I kunsten blev både den normale og den perverterede kønsakt fremstillet. Men i victoriatiden med industrialiseringen, den hastige byvækst og lønarbejdets fremkomst, blev modsætningerne tydelige. Industriel vækst over for det udbyttede proletariat, økonomisk liberalisme over for moralsk snæversyn. Dele af litteraturen afspejlede disse konflikter sideløbende med den litteratur, der udtrykte victoriatidens uforfalskede uskyld. En af de dybtgående indflydelser i litteraturen er den videnskabelige forskning. Sherlock Holmes bøgerne er ingen undtagelse. Holmes har en overdreven interesse for bestemte dele af videnskaben. Det sker, at han i videnskabens interesse går ud over det acceptable. I *En studie i rødt* (Stud p. 42) gennemprygler han kadaverne, for at konstatere, om der opstår blå mærker efter dødens indtræden. Da Darwin i 1859 udsendte *Arternes oprindelse,* blev den det store samtaleevne. Bogen blev udsolgt på udgivelsesdagen. I begyndelsen skabte teorierne megen modstand i de lærde kredse, men efterhånden ændredes hele den "gamle" moralopfattelse.

Romanen udviklede sig i victoriatiden til at blive et massemedium. Familien var det forum, hvor den blev formidlet ved højtlæsning, som regel ved faderen. Romanerne udkom efter en fast form. De skulle fylde tre bind (3 x 300 sider á 220 ord) og udkom med nogle måneders mellemrum. Prisen var den samme, nemlig 31 shilling 6 pence. Denne pris forblev den samme i perioden 1821 til 1894. En anden udgivelsesform var hæfterne. Dickens var den første, der begyndte at udgive sine romaner i hæfteform. Der kom 32 sider en gang om måneden til 1 shilling. Andre, som Watson (under navnet Doyle) i Strand Magazine, udgav deres romaner som føljeton i forskellige tidsskrifter. Både for Watson og for Dickens blev denne udgivelsesform næsten en livsfornødenhed. Formen satte store krav til forfatterne. Publikum krævede nye inspirerende sider hver måned og var gennem henvendelse til forfatteren direkte med til at skabe historierne. For Watsons vedkommende genoptog han udgivelsen af Sherlock Holmes historierne, da Holmes overraskende igen dukkede op i London. Watson havde via navnet Doyle modtaget henvendelse fra de af sine læsere, der betragtede Sherlock Holmes som en fiktiv person, og som på baggrund af denne uvidenhed var utilfredse med Sherlock Holmes' død i *Det afsluttende problem.* Om det var Watsons ambitioner om at blive en "rigtig" forfatter, eller om pengene var årsagen, må stå hen i det uvisse. Men Dickens lod sig styre af både salgstal og krav om happy ending.

[1] I London findes der to politistyrker, The City of London Police og The Metropolitan Police. The City of London Police er en mindre styrke, der dækker City, den indre by. The Metropolitan Police er i nutiden en styrke på mere end 20.000 mand, der dækker resten af London. Herunder hører Scotland Yard. Scotland Yard er identisk med Metropolitan Police og rummer kriminalpolitiet, ordens- og trafikpolitiet. Navnet stammer fra gaden Scotland Yard. Som en kuriositet kan nævnes, at betegnelsen "Bobby" (den uniformerede engelske gadebetjent) stammer fra navnet på manden, der skabte The Metropolitan Police, sir Robert Peel. Bob's mænd, som blev til Bobbies.

I victoriatiden var hjemmets arne verdens centrum, i det mindste hos de bedst stillede, som Watson her må henregnes under. Hjemmet repræsenterede det trygge, velkendte; et værn mod verdens farer, som med konflikterne i kolonierne rykkede følelsesmæssigt tættere på. Watsons beskrivelse af hjemmet i Baker Street er et plastisk udtryk for opfattelsen af det hjemlige. Som læser ER man simpelthen til stede i stuen. Der er en "hule"-fornemmelse, som alle Holmes-læsere formodentlig kan genkende. Det er som at træde ind i et trygt rum at starte læsningen. Herfra kan historien så tage sin begyndelse - og her slutter den, mange strabadser senere. Det er ud - og hjem igen. Det skal vi vende tilbage til. Debuten *En Studie i Rødt* er på ingen måde atypisk. Her befinder vi os en stor del af tiden hjemme - eller i andre hjem - og de dramatiske begivenheder gengives i referat, mens man i tryg distance kan nyde dem, efter at de har fundet sted.

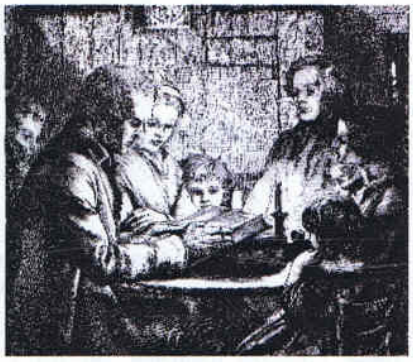

J. D. Watson's "Scene in a Scottish Cottage"

På den første side i debuten introducerer Watson selv det fremmede. Han beskriver, hvordan han på grund af en krigsskade i Afghanistan bliver tvunget til at tage tilbage til England for at starte en karriere som civil læge. Opholdet i det fremmede har bragt Watson ulykke. At ulykken opstår i det fremmede eller kan spores tilbage dertil er et tema, som ses igen og igen i forfatterskabet. Dikotomien er dog ikke så firkantet, at England beskrives som et paradisisk sted - tværtimod - men det onde eller negative, som findes i f.eks. London, har ofte forbindelse til kolonierne (jf. Stud p. 38). I *En Studie i rødt* udspiller konflikten sig mellem gode, kristne, monogame englændere og djævelske, bigamistiske, amerikanske mormoner.

Holmes eksisterer, på nogle områder, som en slags modsætning til den borgerlige sen- og eftervictorianske orden. Men det er en "pæn" modsætning, der ikke bryder afgørende med et victoriansk moralkodeks. Holmes lever en bohemetilværelse fri af familiens forpligtelser, følger pludselige indskydelser og er ikke bundet af arbejdstidens disciplinering...

> *"Jeg ved, kære Watson, fortsatte han, at De deler min forkærlighed for alt, hvad der er bizart og ligger uden for hverdagslivets ensformige og konventionelle tomrum." (RedH p. 50)*

Holmes lever, som folk gerne vil leve, fri for dagligdagens forpligtelser.

Ja, jeg er samler. Jeg er den lykkelige ejer af en førsteudgave. Ejer? - ja, hvem ved, måske har bogen bare taget midlertidig bo i mit bibliotek. Måske har den bare lånt sig ud til mig, taget bo på min reol, indtil den en skønne dag rejser videre til en ny samler, der kan lukke øjnene og drømme sig tilbage.

Kilder: Carl Grimberg - Verdenshistorien bind 14 (Politikens forlag 1976)
Verdens litteraturhistorie bind 8 & 9 (Politikens forlag 1973)
Verdens litteraturhistorie bind 5 (Gyldendal 1988)
Tage la Cour - Kriminallitteratur - Hvem skrev hvad. (Gyldendal 1975)
Gordon Rattray Taylor - Sex historisk set. (Hans Reitzel 1958)

"That is of enormous importance," said Holmes, making a note upon his shirt-cuff. (NAVA)

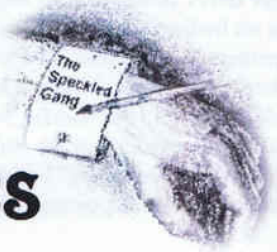

The Shirt-Cuff Notes

D. 10. juli aflagde the Gang besøg hos Præsidenten og beså det "nye" Sherlock Holmes Museum. Det blev til en hyggelig dag i Nykøbing i selskab med gode venner og spændende bøger.

Kommende møder og filmaftener

Næste møde og filmaften (kombineret) bliver hos Kristian Cordtz og Lise Lotte Frederiksen. I skrivende stund er datoen endnu ikke fastlagt, men hold øje med hjemmesiden eller kontakt værten på tlf. 3962 8809 for nærmere oplysninger.

Med følgende artikel træder vi midlertidigt ud af "the Grand Game" og ser på en anden historie skrevet af Arthur Conan Doyle, manden der i den brede offentlighed betragtes som forfatter til Sherlock Holmes historierne:

Some reflections on *The Captain of the "Polestar"*

Af Jan Heinemann

In 1880 the future creator of Sherlock Holmes, Arthur Conan Doyle (1859-1930) left England on board the whaler "Hope" bound for the Arctic Circle, along with a crew of 50 sailors, half of them Scottish. Doyle, who was then a medical student at Edinburgh University, had signed on as a surgeon to earn a little money and gain professional experience – and, of course, in pursuit of adventure.

The eventful voyage of the Hope, which lasted 6 months, was the main source of inspiration for Doyle's sea story *The Captain of the "Polestar"*, first published in 1883, in which the author draws on his personal experiences of seasoned harpooners and tough weather conditions in the Arctic. In this chilling story we recognize many of the elements, which were later to find their way into the adventures of the immortal detective and his loyal friend and biographer, Dr Watson: impending disaster, supernatural occurrences surrounded by a spooky atmosphere, a level-headed narrator, an eccentric main character at the mercy of his fickle moods, primitive superstition and false clues, cold reason and raving madness, tragedy and terror. But above all, the author demonstrates his talent for keeping the puzzled reader *in suspense*, inviting him to make his own deductions as he reads on.

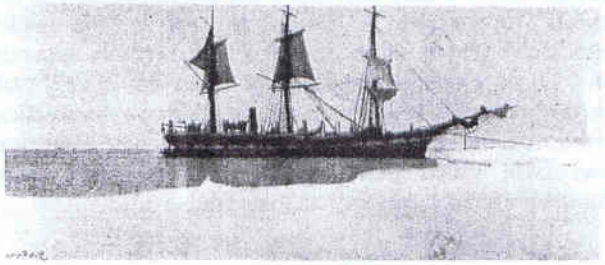

The "Hope", a steam-powered whaler of about 400 tons.

The story purports to be an *extract from a journal* written by a young student of medicine serving as a surgeon, in which he records events on a whaling vessel from day to day. The point of this *narrative device* is to add verisimilitude to a series of fantastic occurrences, i.e. to make them appear *authentic*: if the story had been told by one of the sailors, say to an old acquaintance over a pint of grog in a tavern, the reader might well have dismissed it with a smile. However, the fact that the narrator is an educated man voicing a sceptical attitude towards the traditional superstitions of sailors as well as recording his clinical observations of the captain's peculiar conduct make him a *reliable narrator.*

In the beginning of the story the reader's attention is drawn to the *precarious situation of the vessel*, which is stuck in the pack ice of the Arctic, 900 miles from the nearest settlement on the southern coast of Greenland. This, of course, immediately adds *suspense* to the story, encouraging the reader to think:"Will they make it?" or "They didn't make it, that's why we are presented with a journal which survived the tragedy." However, as we read on it becomes clear that the dangerous position of the ship is merely a *subplot*, whereas the captain's mental instability forms the centre of interest.

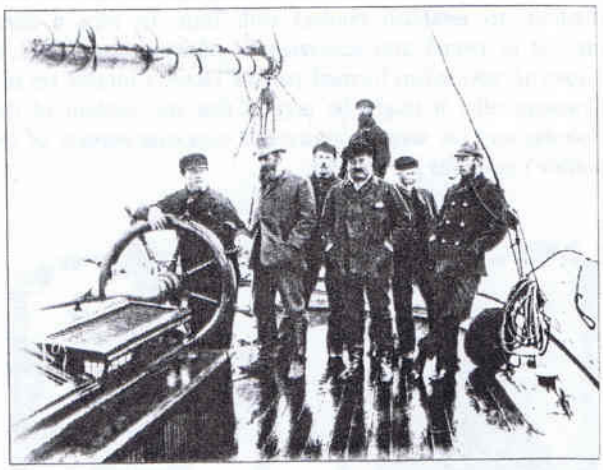

The ship's doctor – Conan Doyle (third from left) on board the Hope, 1880)

Conan Doyle makes consistent use of the Scottish sailors' *superstitious beliefs* to divert the reader's attention from the main issue: *the captain's approaching madness.*

For if silly old myths and legends hold sway over sailors, why shouldn't they have a similar effect on a captain worrying about his ship stuck in the ice? Not until the end of the story do we realize that the sailors' superstitious responses to the weird happenings around the ship are in fact relevant to the story. However, the captain's final disappearance is not *only* the product of a deranged mind steeped in Scottish folklore, but the result of madness occasioned by shock and grief. This we learn from a *note* added by the narrator's father, who lends further credibility to the story through his authority as a physician as well as the description of his son as "unimaginative" with "the strictest regard for veracity" – in addition to the *independent* statement of a colleague, who remembers "the circumstances of peculiar horror" relating to the death of the captain's fiancé.

Doyle's *sophisticated narrative technique* has fooled many readers into believing that his stories were simple *accounts of facts.* No wonder the Sherlock Holmes Museum in 221b Baker St. receives letters every day from people all over the world, asking the famous detective to solve their problems. Not to mention the amusing incident of a colonial magistrate at Gibraltar, who publicly denounced the narrator of one of Doyle's short stories for claiming to have solved a real-life mystery which had left *him* baffled in the court-room - thus confusing facts with fiction. The mystery in question concerns the famous ghost ship Marie Celeste, which on Dec. 5 1872 appeared out of the blue off the west coast of Africa in perfect sailing condition without a soul on board. Needless to say, Doyle was delighted by the

unintentional compliment thus paid him by the naïve magistrate.

As for Captain Craigie of the Polestar, his madness was no doubt partly inspired by Doyle's painful experiences of his own father, who believed in faeries, and whose delusions caused by alcoholism eventually landed him in a lunatic asylum. However, Doyle himself became an ardent believer in *spiritualism*. Thus, the captain's obsessions with the ghost of his sweetheart may be said to anticipate Doyle's own reaction to the loss of his beloved younger brother during World War I, where the author used his second wife as a medium to establish contact with him. In fact, a keen interest in *occult and supernatural phenomena* as well as *sceptical rationalism* formed part of Doyle's mental set up. Consequently, it might be argued that the captain of the Polestar and his surgeon represent *opposing aspects of the author's complex personality.*

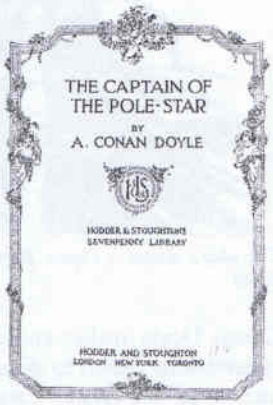

Following the tradition of classical *ghost stories*, Doyle ends *The Captain of the "Polestar"* with an element of *something unresolved*, introducing a second mystery, as it were. Thus, the reader is left speculating as to the precise circumstances of the death of the captain's fiancé. Is it a case of rape followed by murder, or of madness - or infidelity - followed by suicide, - or...? However that may be, the author undoubtedly hints at some such tragedy, which was not at all uncommon among seafaring men of his times, who had no means of communicating with their sweethearts every day, and whose long separation from home often left their women unbalanced.

The only clues offered in connection with the fiancé are found in the narrator's description of her portrait found in the captain's cabin, in which he detects signs of "a curious mixture of character and weakness", in addition to the final note which emphasizes her "singular beauty". In short, a strong-willed, yet impressionable, and physically attractive young woman, whose magnetic influence on the captain survives her death, leaving him with the conviction that she is "out there" somewhere, beckoning him from the ice. As for clues to the captain's enigmatic personality, the crew talks of an "assumed name" and "guilty conscience," suggesting foul play on his part, thereby encouraging the reader to suspect that he may have killed the woman who haunts him in a fit of jealousy. However, this assumption - which is *not* shared by the narrator - turns out to be a "red herring," since the note informs us that she died "during his absence at sea".

As regards the *structure* of the story, the ending neatly conforms to the standard requirements of a denouement. However, if one is to talk of a *surprise ending*, a distinction must be made between what the reader suspects all along, i.e. that the captain is a victim of delusions involving the loss of someone dear to him, and the captain's final *reaction* to these delusions, which certainly comes as a surprise. The surprise, of course, lies in the fact that an enlightened man of the age of science and progress behaves like a character straight out of a fairy tale. But if the full implication of the sailors' superstitions is allowed to sink in, the reader shouldn't really be surprised. For then it becomes apparent that Doyle employs *two* kinds of leads: the sailors' "tall stories" of ghosts, whisperings etc., which throw the sceptical reader off the scent, and the *implied myths of sirens and mermaids*, which put him back on the right track, foreshadowing the captain's ultimate fate.

Conanens lokaliteter

Af Jørgen Frørup

En stor del af Conanen foregår naturligt nok i eller omkring London, hvor Sherlock Holmes jo boede, men ofte var han på opgaver langt fra denne by. For en udlænding kan det vel være ganske svært at huske, hvor de forskellige counties befinder sig. Hvor er det nu lige, at Bedfordshire ligger? På kortet i denne artikel er vist de counties (markeret med rød farve), hvor vi ved, at Holmes virkede, samt de counties (markeret med grøn farve), der i øvrigt er omtalt i Conanen (fiktive stednavne er kursiverede).

Bedfordshire: Ved *Tuxbury Old Hall* nær ved Bedford løste Holmes problemet med "den blege soldat (BLAN).
Berkshire: *Shoscombe Old Place* finder vi her. I denne sag spiller en hund en vigtig rolle (SHOS). I *Eyford* mistede ingeniøren Victor Hatherley sin tommelfinger. Den blev ikke fundet af Holmes, men af brandfolkene, til disses store forbløffelse (ENGR)
Cambrigeshire: I Cambridge i foregår sagen om den forsvundne fodboldspiller, som det lykkes Holmes at opspore ved hans forlovedes dødsleje (MISS).

Cornwall: Hjemstedet for sagen om djævlefodsrod-pulveret. Under et rekreationsophold i *Tredannick Wollas* nær ved Poldhu Bay bliver Holmes involveret i to mord, begået ved afbrænding af dette pulver (DEVI).
Devonshire: Her foregår sagen med den gigantiske hund. På *Baskerville Hall*, beliggende på Dartmoor-heden er den gamle ejer fundet død, og Holmes søger nu at forhindre et mord på den nye ejer (HOUN).
Essex: Watson og Josiah Amberley rejste til *Little Purlington* for at træffe præsten Mr. Elman (RETI)

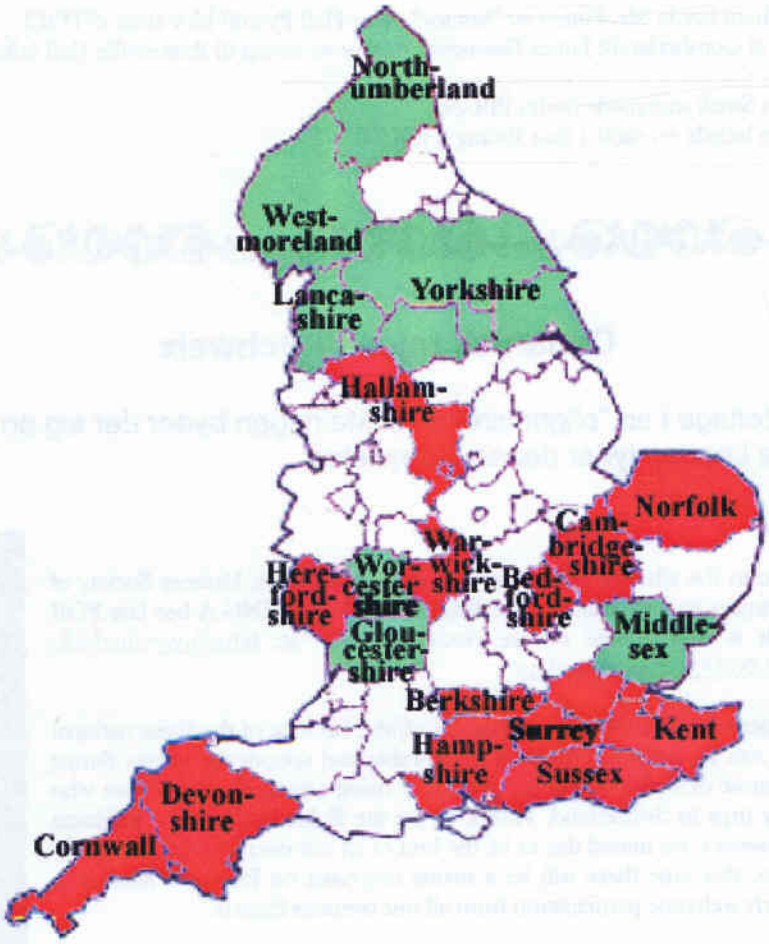

Gloucestershire: Mr. Oldmore, hvis hustru var gæst på Northumberland Hotel, havde engang været borgmester i Gloucester (HOUN)
Hallamshire (nuværende Chesire/Derbyshire): Her befandt *Holdernesse Hall* sig. Placeringen må være nær Mackleton, hvorfra Dr. Thorneycroft Huxtable tog toget til London. Holmes havde fået til opgave at finde den forsvundne Lord Saltire (PRIO).
Hampshire: To gange besøgt af Holmes. Her boede Mr. Jeffro Rucastle i *The Copper Beeches* nær ved Winchester, hvor Miss Hunter aftalte stævnemøde med Holmes. Endnu en hundehistorie (COPP). I nærheden af Winchester lå ogsa *Thor Hall*, hvor Holmes på snedig vis opklarede, at et tilsyneladende mord var et selvmord (THOR).
Herefordshire: Her finder vi *Boscombe Valley*, nær ved Ross. Her fik Holmes frikendt den unge James McCarthy for mordet på sin far, idet John Turner aflagde tilståelse over for Holmes (BOSC).
Kent: Optræder også flere gange. *Abbey Grange* nær ved Marsham blev besøgt i forbindelse med Sir Eustaces død, og Holmes opklarede sagen ud fra tre snavsede glas (ABBE). Hopkins søgte hjælp hos Holmes angående en sag i *Yoxley Old Place* nær ved Chatham, hvor et par guldlorgnetter spillede en væsentlig rolle (GOLD). "We have touched on three English counties in our short drive, starting in **Middlesex**, passing over an angle of **Surrey**, and ending in **Kent.**" Således siger Holmes på vej til *The Cedars* nær ved Lee, Neville St.Clairs hjem, når han ikke agerede tigger i London. Det er kun muligt at forstå dette, når man betænker, at der er sket en flytning af grænsen mellem Kent og Surrey. Lee ligger idag i Surrey. Endelig kører Holmes jo tværs over **Kent** fra Canterbury til Newhaven på sin rejse til Kontinentet (FINA).
Lancashire: Hertugen af Holdernesse ejede mineralgruber her og i Wales (PRIO)
Norfolk: Holmes tilbragte en del af sommerferien her hos sin studiekammerat Victor Trevor og dennes far, der boede i *Langmere* nær ved *Donnithorpe*. Det må antages, at beliggenheden er ude nær ved østkysten (GLOR).
Northumberland: Joseph og Annie Harrison stammede herfra (NAVA)
Surrey: Blev hyppigt besøgt af Holmes. I *Briarbrae* nær Woking boede Percy Phelps, og her lå han syg på grund af hjernebetændelse, men Holmes opklarede sagen, bl.a. ved at slå Joseph Harrison hele to gange i jorden (NAVA). I Reigate bliver Holmes næsten kvalt i et slagsmål med den unge Cunningham (REIG). Det var her ved *Chiltern Grange* nær ved Farnham den ensomme cyklist trådte i pedalerne (SOLI) og *Stoke Moran* nær ved Leatherhead var stedet, hvor Dr. Grimesby Roylott mødte sin død efter et slangebid (SPEC). Også *Wisteria Lodge* var placeret her nær ved Esher, hvor Mr. Scott Eccles havde sin mærkelige oplevelse, da han vågnede (WIST).

Sussex: Holmes befinder sig her adskillige gange, første gang da han besøger Reginald Musgrave på *Hurlstone* i West-Sussex og finder den forsvundne butler (MUSG). Peter Carey, den tidligere kaptajn, blev myrdet i sin hytte i *Woodman's Lee* nær ved Forest Row. og Holmes fik i denne sag en uskyldig frikendt (BLAC). I Lamberley boede den stakkels kvinde, der blev beskyldt for at være vampyr (SUSS). Nær ved Horsham havde Elias Openshaw sit hjem (FIVE). Mod nord finder vi *Birlstone*, hvor Holmes undersøger det formodede mord på John Douglas (VALL). Og endelig var det nær ved Eastbourne, at Holmes tilbragte sit otium (LION).
Warwickshire: I Birmingham havde Mr. Pinner sit "kontor", hvor Hall Pycroft blev ansat (STOC)
Westmorland (nu en del af Cumberland): James Desmond, nærmeste arving til Baskerville Hall (efter Sir Henry), var præst her (HOUN)
Worcestershire: Jonathan Small stammede herfra (SIGN)
Yorkshire: John Stapleton ledede en skole i East Riding (HOUN)

Conanisk rejse til Schweiz

Har man lyst til at deltage i en "pilgrimsrejse" til Meiringen byder der sig en god mulighed til næste sommer. Fra London lyder der en indbydelse:

Dear Sherlockian,

May I draw your attention to the advance information about The Sherlock Holmes Society of London's June 2005 Pilgrimage to Switzerland, canonically entitled "MAKING A bee line FOR SWITZERLAND" which is now posted on the Society website at: http://www.sherlock-holmes.org.uk/News/2004/060704_Switzerland.htm.

This promises to be a superlative 8 day event and has the official backing of the Swiss national tourist authorities. There will be a large number of memorable and spectacular events during the course of the week, most of which are in the course of being arranged now. Those who came on previous Society trips to Switzerland, France or on the Baltic cruise will have some idea of what to expect. However, we intend this to be the best of all our overseas excursions. As the canonical title suggests, this time there will be a strong emphasis on Holmes's interest in beekeeping. We particularly welcome participation from all our overseas friends.

Further information will be posted as it becomes available, but, as you will see, to register an interest (without obligation) now is the time to contact our Council member Mrs Judi Ellis on the form supplied at the address shown on the website. Queries can be answered by her at shsl221b@aol.com.

Peter Horrocks
Sherlock Holmes Society of London

"Stand with me here upon the terrace..."
Leif Bach

Af Aage Rieck Sørensen

Vort medlen, Leif Bach, døde i marts måned efter kort tids sygdom, og klubben har mistet et af sine trofaste medlemmer. Leif Bach blev medlem i januar 1955 og indtrådte allerede i 1959 i bestyrelsen. Han var meget interesseret i klubbens arbejde, og i en årrække var han A.D. Henriksen behjælpelig med udsendelsen af *Sherlockiana*. Fra 1972 til 1988 var han klubbens revisor, og fra 1988 til 1994 var han klubbens skatmester, ligsom han senere påtog sig revisorjobbet igen. I 1984 skrev Leif Bach om sit første møde med Sherlock Holmes, hvilket startede med *En sudie i rødt* og senere A.D. Henriksens lille bog *221B Baker Street*.
Vi vil huske Leif Bach som et roligt, venligt, behageligt menneske, og altid havde han et lille smil på læben.